

Besluit bodemenergiesystemen in kort bestek

Nieuwe regelgeving voor bodemenergiesystemen is in de maak: het Besluit bodemenergiesystemen. Deze regels hebben betrekking op energiesystemen die bedrijfsgebouwen en woningen in de winter verwarmen en in de zomer koelen met gebruikmaking van de temperatuur in de ondergrond. Het ontwerpbesluit is nu in procedure en de voorgenomen datum van inwerkingtreding is op 1 juli 2012. Dat betekent dat het besluit op onderdelen voor die tijd nog kan wijzigen.

Gelijk speelveld open en gesloten bodemenergiesystemen

Bij bodemenergiesystemen wordt onderscheid gemaakt tussen open en gesloten systemen. De open systemen circuleren grondwater en worden 'Warmte Koude Opslagsystemen' (WKO) genoemd. De gesloten systemen wisselen warmte en koude uit via een gesloten buizenstelsel in de ondergrond en worden daarom 'Bodemwarmte-wisselaars' genoemd. De open systemen hebben een vergunningplicht, de gesloten systemen op dit moment nog niet.

Om zoveel mogelijk een vergelijkbaar speelveld voor de twee bodemenergiesystemen te creëren, komt er een vergunning- of meldingsplicht voor gesloten systemen. Een belangrijke reden hiervoor is dat in drukke gebieden

behoefte is aan het doorbreken van het principe "wie het eerst komt, die het eerst maalt" en om systemen zo te ordenen dat de schaarse ruimte in de bodem optimaal wordt benut. Verder wordt de huidige vergunningsprocedure voor open systemen verkort van zes naar twee maanden. Dit is een stimulans voor open systemen.

Aanwijzing interferentiegebieden

Het besluit heeft tot doel een afwegingskader te scheppen voor de ordening van bodemenergiesystemen in de ondergrond met de daarbij behorende bevoegdheden. Bodemenergiesystemen kunnen elkaar namelijk negatief beïnvloeden (interferentie) wanneer de thermische invloedsgebieden van verschillende bodemenergiesystemen overlappen. Hierdoor kunnen energierendementen teruglopen. De gemeente (en in bijzondere gevallen de provincie) kan daarom straks een of meerdere gebieden aanwijzen waarin ordening van bodemenergiesystemen wenselijk is: de interferentiegebieden. In de praktijk gaat het meestal om stedelijk gebied of kassengebied.

Het gevolg van het aanwijzen van een interferentiegebied is dat kleine gesloten systemen een vergunningplicht krijgen. Buiten interferentiegebieden geldt alleen een meldingsplicht voor het plaatsen van kleine gesloten systemen. Grote gesloten systemen (> 70 kW) hebben ook buiten

interferentiegebieden een vergunningplicht. Gemeenten en provincies kunnen beleidsregels vaststellen voor de vergunningplichtige systemen, zowel gesloten als open systemen. Hierdoor kan een gericht en sturend beleid ten aanzien van bodemenergie worden gevoerd, met name in interferentiegebieden maar ook daarbuiten.

Masterplan

In gebieden met ambities in de ondergrond, kan een masterplan worden opgesteld. Hierin kunnen ook de interferentiegebieden worden opgenomen. Er wordt geen nieuwe planvorm geïntroduceerd, maar gebruik gemaakt van het al bestaande masterplan. Een dergelijk plan heeft geen juridische status. Het is een document waarin het beleid voor de installatie van bodemenergiesystemen wordt geschetst en ook met andere functies van de ondergrond rekening kan worden gehouden. Een masterplan kan de inspiratiebron vormen voor de opstelling van beleidsregels ten behoeve van de vergunningverlening voor bodemenergiesystemen. Een masterplan is vorm- en inhoudsvrij. Het kan desgewenst verbreed worden tot een visie op de ondergrond en relaties leggen met het ruimtegebruik bovengronds. Er komt in 2011 een handreiking voor het maken van een masterplan voor bodemenergiesystemen.

Uniformering van voorschriften

Om aantasting van de bodemkwaliteit te voorkomen bevat het besluit bodemenergiesystemen uniforme voorschriften voor alle open en gesloten bodemenergiesystemen, of ze nu wel of niet een vergunningplicht hebben. Deze hebben betrekking op energiebalans, retourtemperatuur, interferentie, circulatievloeistof, buitengebruikstelling en monitoring. Maatwerk is, voor zover in de voorschriften aangegeven, mogelijk.

Handreikingen uitvoering

Voor een goede uitvoering van het besluit worden handreikingen voor en door provincies en gemeenten opgesteld die gericht zijn op de vergunningverlening en handhaving van algemene regels. Het gaat hier om de Besluitvormingsuitvoeringsmethode (BUM) en de Handhavingsuitvoeringsmethode (HUM). Hierin worden de eerder genoemde voorschriften zoals energiebalans en interferentie uitgewerkt. Deze handreikingen worden eind 2011 verwacht. Voor meer informatie over deze en andere producten zie de website www.allesoverwko.nl